

El Baix Guinardó

Una aproximació al barri

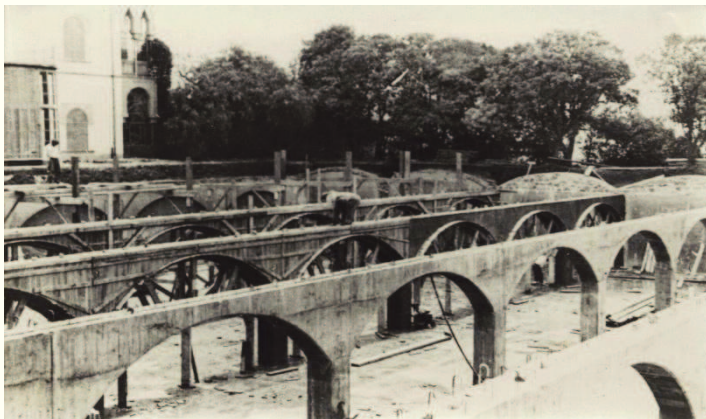
GENER 2010

El barri del Baix Guinardó

- El document que ara presentem és una aproximació al barri del Baix Guinardó. Comencem aquest treball sobre el barri amb l'objectiu d'anar aprofundint en la seva configuració com a territori, així com en les inquietuds concretes dels seus habitants.
- Es tracta d'una aproximació inicial que posteriorment ha de seguir un procés dinàmic i participatiu, on tindrem en compte les opinions i propostes de les entitats, associacions, veïns i veïnes que formen part i configuren el barri.
- Entenem el barri com un espai de relacions humanes i un referent emocional. Entès com a lloc de convivència, proximitat i participació ens ha de servir de referència per analitzar el moment actual i les possibles intervencions futures.

Una mirada enrere

- El Baix Guinardó és un barri heterogeni. Avui té, en la seva major part, una configuració d'Eixample, tot i que encara queden alguns petits passatges i racons que recorden els temps passats, quan hi predominaven les torretes amb hortet.
- Un dels elements urbans més característics del Baix Guinardó és el Parc de les Aigües, anteriorment propietat d'Aigües de Barcelona on hi ha la Casa de les Altures, edifici singular del segle XIX de estil arabitzant. L'antic jardí va ser transformat en parc públic als anys 70 i la residència, restaurada a finals dels 80, va passar a ser la seu del districte.
- Un altre espai recuperat per al barri és el que havia ocupat la caserna militar de Girona, on s'ubiquen actualment diversos equipaments públics -Arxiu Municipal, Serveis Tècnics, EAIA i la nova OAC-, en un emplaçament emblemàtic com són els Jardins Príncep de Girona.

La gent del barri

Dades socioeconòmiques 2008

- **Població:** 26.287 hb
- **15,4 % de la població total del Districte H/G**

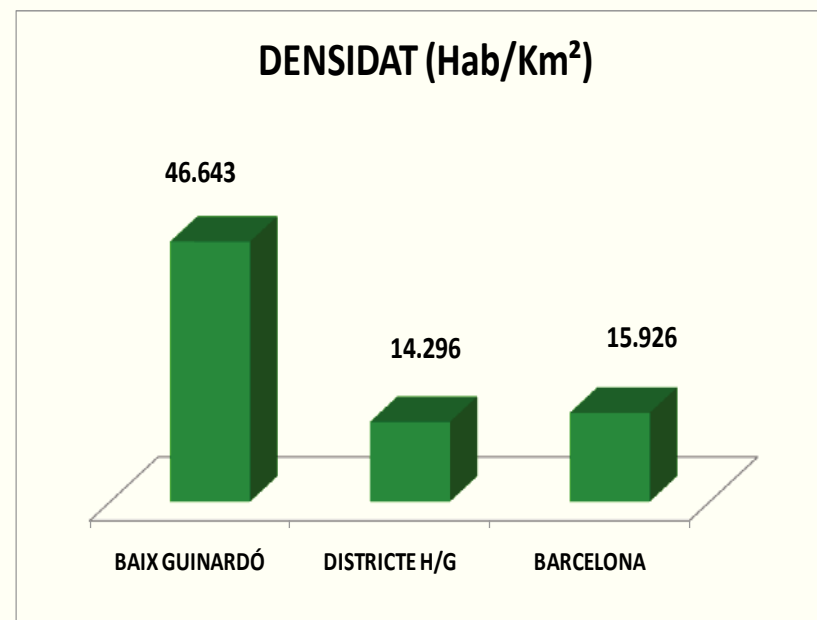
Dones: 14.175 hb.

Homes: 12.112 hb.

- **Superfície (km²):** 0,6
- **Densitat (Hab/km²):** 46.643

Dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Anuari Estadístic de la Ciutat 2009

www.bcn.cat/estadística

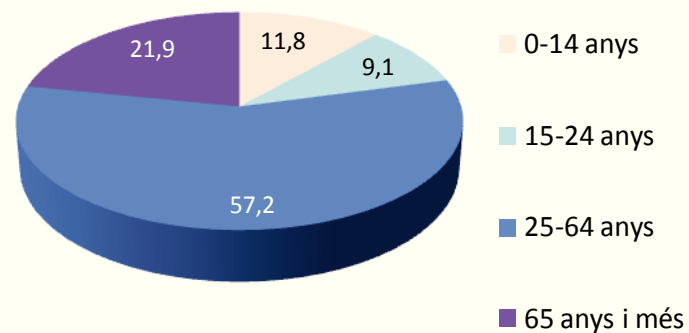
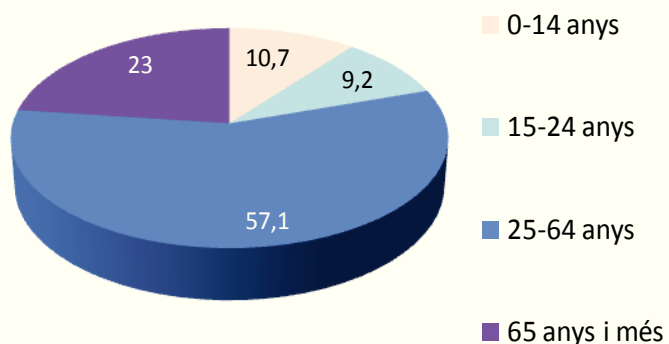

La gent del barri

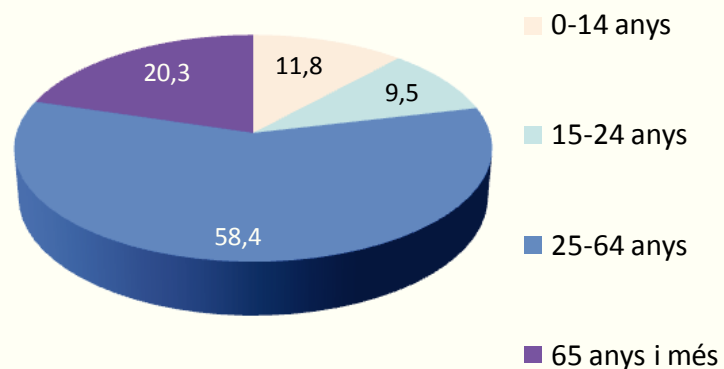
Població per edats

DISTRICTE HORTA-GUINARDÓ: 170.906 hb

BAIX GUINARDÓ: 26.287 hb

BARCELONA: 1.628.000 hb

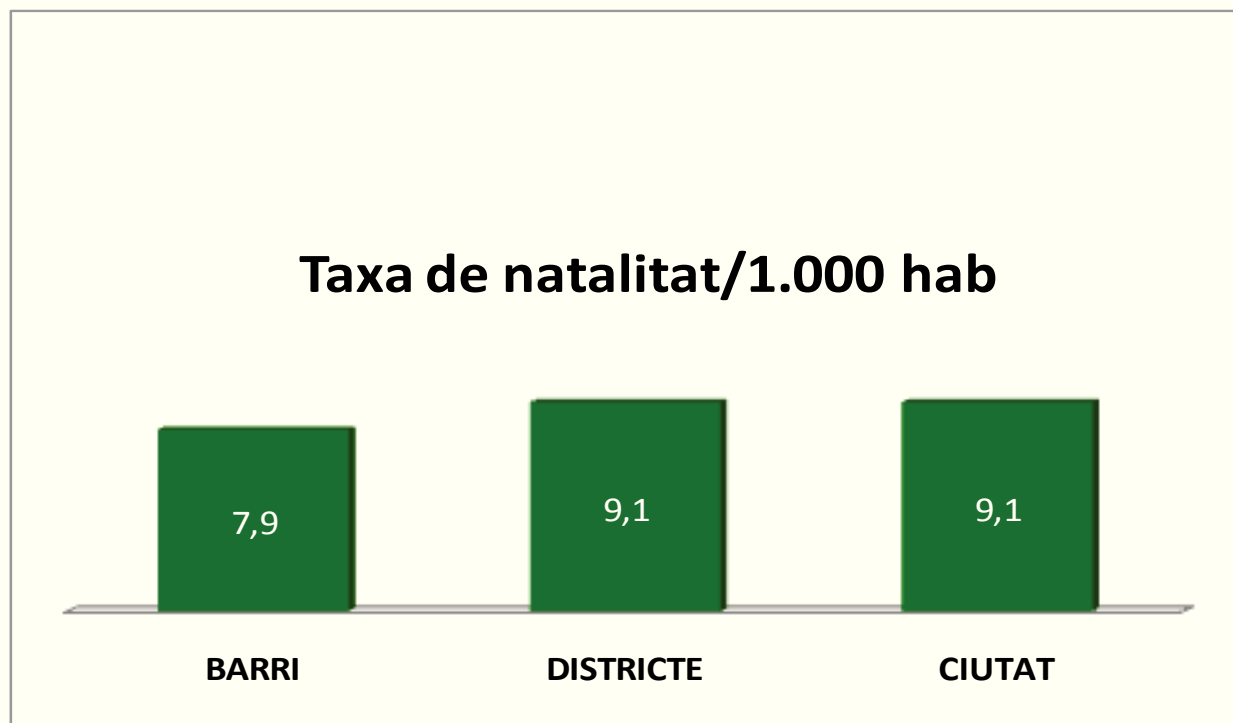

La gent del barri

Dades socioeconòmiques

- ❖ La taxa de natalitat al barri del Baix Guinardó està per sota de la taxa del Districte i de Barcelona.

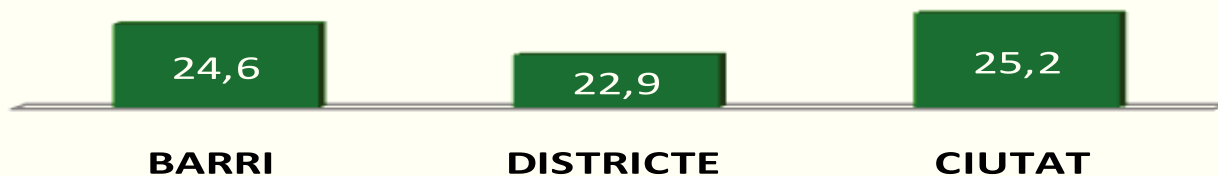

La gent del barri

Dades socioeconòmiques

❖ El número de persones que viuen soles al barri és més alt que a la resta del Districte, no passa el mateix si comparem amb la ciutat de Barcelona.

Població de més de 65 anys que viu sola (%)

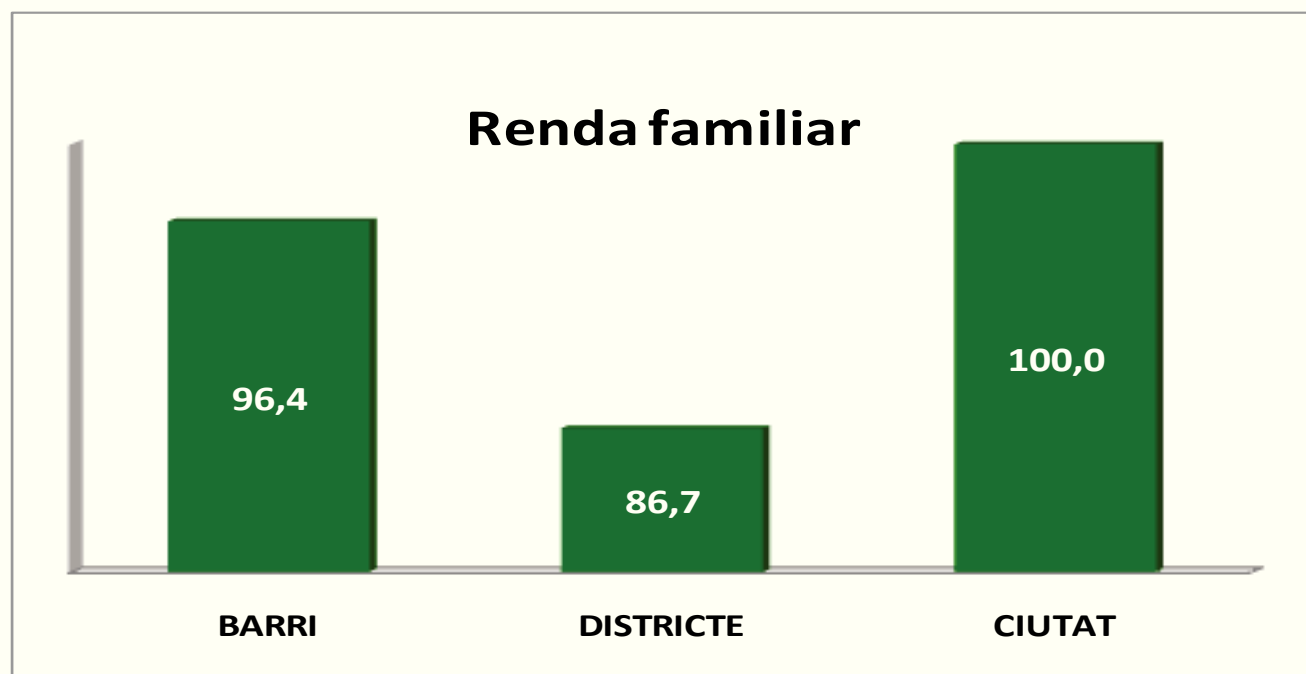

La gent del barri

Dades socioeconòmiques

❖ La renda familiar de la població del Baix Guinardó és més alta que la del Districte en general i molt propera a la de Barcelona ciutat.

La gent del barri

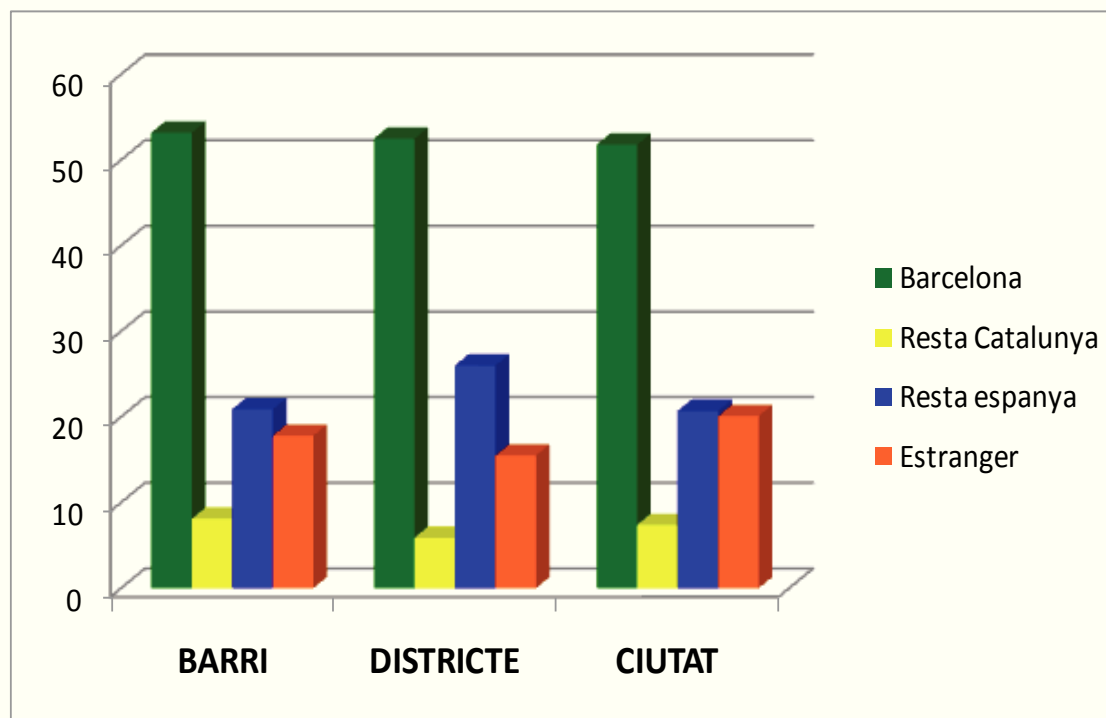
Població per lloc de naixement

	BARRI	DISTRICTE	CIUTAT
Barcelona	53,2	52,5	51,8
Resta Catalunya	8,1	5,9	7,4
Resta espanya	20,9	26	20,7
Estranger	17,8	15,5	20,1

❖ Al Baix Guinardó la població nascuda a Catalunya és el 61,3%, percentatge superior al del Districte i la ciutat.

❖ Els nascuts a la resta d'Espanya es situen a un nivell similar al de Barcelona ciutat.

❖ La població nascuda a l'estranger és superior a la del Districte, encara que no arriba al percentatge de la ciutat.

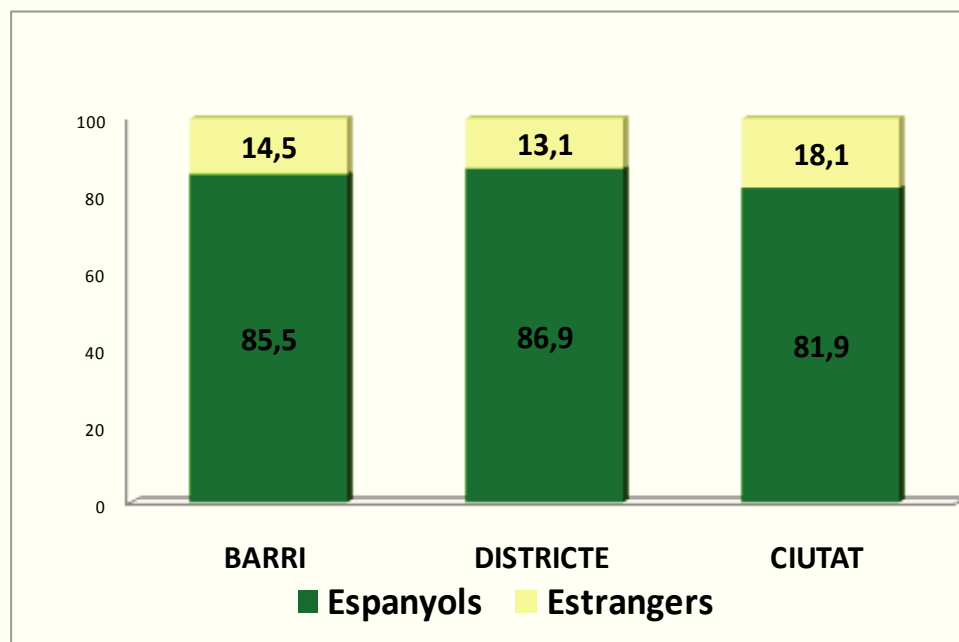

La gent del barri

Població per nacionalitats

❖ El percentatge de població estrangera s'ha incrementat progressivament en els darrers anys, seguint la mateixa dinàmica que a la resta del Districte i de Barcelona. L'origen de la població estrangera és bàsicament llatinoamericà, amb un número també significatiu d'italians que tenen doble nacionalitat –majoritàriament argentins i peruans- que han arribat a Catalunya sota la normativa Comunitària.

- Colòmbia: 425
- Itàlia: 383
- Perú: 341

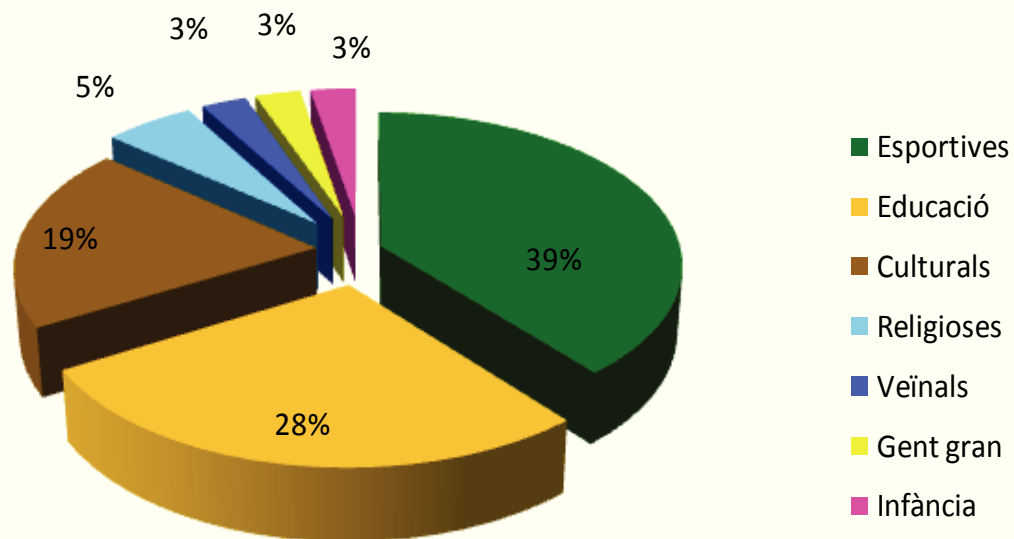

La gent del barri

Les entitats del barri

Actualment es comptabilitzen al Baix Guinardó 36 entitats distribuïdes per sectors temàtics de la següent manera:

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Accés a la cultura:

. Biblioteca municipal Mercè Rodoreda (*)

c/ Camèlies, 76-80

. Arxiu Municipal Horta-Guinardó (*)

c/ Lepant, 387

. Espai Jove Boca Nord (*)

c/ Agudells, 37-45

(*) Serveis de Districte

➤ **Acció social:**

- . Centre de Serveis Socials: CSS del Guinardó, compartit amb els barris del Guinardó i Can Baró.**
- . Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència d'Horta-Guinardó (EAIA): Servei de districte ubicat al c/ Lepant, 387**
- . Punt d'informació i atenció a les dones (PIAD): servei de districte ubicat a Pça. Santes Creus, 8.**
- . Projecte Interxarxes: Projecte de SSAP del Districte. Treball en xarxa en l'àmbit de la infància i l'adolescència.**

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Atenció sanitària:

- . CAP Sardenya, c/ Sardenya, 466. La part de la població situada entre Ronda del Guinardó i Av. Mare de Déu de Montserrat són atesos al CAP de Sanllehy.
- . Centre de Salut Mental d'Adults Guinardó (CSMA). Situat al CAP Sanllehy
- . Centres de Drogodependències:
 - . Centre d'Atenció i Seguiment Horta-Guinardó. C/ Sacedón, 18
 - . Centre d'Atenció i Seguiment Vall d'Hebron.
 - . Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- . Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil d'Horta-Guinardó (CSMIJ). Situat a l'Hospital de San Rafael.
- . Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç d'Horta-Guinardó (CDIAP-AGALMA): Servei de Districte. c/ Castillejos, 421-423.
- . CUAP (Centre d'Urgències d'Atenció Primària). Hospital Dos de Maig. c/ Dos de Maig, 301 – Districte de Gràcia.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Atenció ciutadana:

- . Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC): Serveis de Districte
- . Punts accés wi-fi:
 - Biblioteca Mercè Rodoreda
 - Oficina d'Atenció al Ciutadà (Seu del Districte)
 - Casal de Gent Gran del Baix Guinardó

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Educació:

. Centres públics d'educació infantil, primària i secundària:

- Escola Mas Casanovas
- Escola Jovellanos
- Institut Príncep de Girona
- Institut Joan Brossa

. Centres concertats:

- CC Cardenal Spínola
- CC Pàlcam
- CC Roig Tesalia

. EBM Montserrat. C/ Gènova, 2. És l'escola bressol municipal més propera al barri.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- . **Escoles d'adults: (*)**
 - Aula de Formació de Persones Adultes Torrent d'en Melis, a Av. Mare de Déu de Montserrat, 78
- . **Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) Horta-Guinardó (*)**
- . **Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social (LIC) (*)**
- . **Centre de Recursos Pedagògics Horta-Guinardó (CRP) (*)**
- . **Centre de Normalització Lingüística d'Horta-Guinardó (*)**

(*) Serveis de Districte

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ **Convivència:**

- . Programa Temps de Barri: “Temps educatiu compartit”.
Patis oberts a centres educatius: Escola Mas Casanovas
Escola Jovellanos
- . Programa Nous Veïns i Veïnes: Servei ubicat al C.C. Guinardó.
Atenció a persones nouvingudes de tot el Districte.

➤ **Foment de l'esport:**

- . Espais esportius urbans:
Petanca/Bitlles Ronda Guinardó
Petanca/Bitlles Jardins del Príncep de Girona
Frontó del Parc de les Aigües
Taula ping-pong Jardins del Príncep de Girona

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Habitatges de promoció social:

- Habitatges amb serveis per a la gent gran al c/ Marina, 351
- Habitatges de lloguer per a joves al c/ Encarnació, 179

➤ Espai públic:

- . Espais verds: Parc de les Aigües
 Jardins del Prínceps de Girona
- . Espais per a equips de neteja: Parc auxiliar dte. 7 . C/Castillejos

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Mobilitat:

- . Accés Metro/Bus/FGC:

 - Metro (L4) – Alfons X

 - Bus: 31, 32, 39, 55, 74, 10, 92, 15, 19, 20, 45, 47,

- . Bus de barri: 114

- . Estació “bicing”: 3 estacions

- . Àrea Verda

- . Aparcament soterrat municipal: c/ Marina

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Participació i govern:

- . Seu del Districte Horta-Guinardó
- . Consell de Barri: constituït gener 2010
- . Comissió de seguiment del Consell de Barri

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Promoció social i associativa:

- . Casal Gent Gran El Baix Guinardó. c/ Marina, 380 bxs.
- . Sala d'actes Lluís Companys de la seu del Districte.
- . Centre cívic: CC del Guinardó, ofereix els seus serveis compartit amb els barris del Guinardó i Can Baró
- . Casal Infantil Guinardó. C/ Gènova, 2. Ofereix els seus serveis compartit amb el barri del Guinardó.
- . Barcelona Activa: Passatge Andalet, 11. Agència de desenvolupament local que promou l'ocupació i dona suport a la creació d'empreses.
- . Festa major al juny, organitzada per l'AVV amb el suport del Districte.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Residències i recursos per a la gent gran:

- . Guinardó. C/ Castillejos 425
- . Centre de curta estada. Programa Respir-Llars Mundet

➤ Seguretat:

- . Guardia Urbana de proximitat: desplegament al novembre 2009
- . Mossos d'Esquadra ABP Horta-Guinardó
- . Policia Comunitària dels Mossos d'Esquadra

L'acció municipal al barri

➤ Projectes Urbanístics d'interès de ciutat:

- Enderroc del viaducte de la Ronda del Guinardó: actuació acabada.
- Nova urbanització de la Ronda del Guinardó: previsió acabament a finals de 2010.
- Millores al Túnel de la Rovira: s'han adequat els sistemes de ventilació, seguretat, enllumenat i pavimentació: actuació acabada

L'acció municipal al barri

➤ Prestació de serveis públics a les persones:

- Trasllat de l'Arxiu Municipal del Districte Horta-Guinardó al c/ Lepant: actuació acabada.

- Trasllat OAC a noves instal·lacions al c/ Lepant: es preveu realitzar-lo durant el primer semestre de 2010.

L'acció municipal al barri

➤ **Arranjament i millora de l'espai públic:**

- Reurbanització del parc del Príncep de Girona: actualment s'està treballant en el projecte des de l'Àrea de Medi Ambient que és qui realitza l'actuació. Pendent de finançament.
- Instal·lació jocs exteriors davant el Casal d'avis Baix Guinardó i neteja dels jardins.
- Instal·lar semàfor a Sardanya-Encarnació: actuació acabada
- Instal·lar semàfor a Marina-Taxdirt: manca posada en marxa.
- Instal·lar semàfor a Padilla-Rosalía de Castro: actuació acabada
- Instal·lar canalització per soterrar en un futur línies elèctriques: c/ Encarnació, c/ Taxdirt, i cruïlla Taxdirt amb Marina.

L'acció municipal al barri

- Urbanització de l'espai sobre de l'aparcament de c/Marina-Travessera de Gràcia.
- Millora de voreres del barri:
 - . c/ Lepant (Trav. de Gràcia-Taxdirt)
 - . Trav. de Gràcia (Sardenya-Marina)
 - . c/ Castillejos 397 al 409
 - . Cruïlla c/ Padilla-Sant Antoni M.Claret

L'acció municipal al barri

➤ La dotació d'equipaments per a les persones:

- Posada en funcionament del Casal de la Gent Gran del Baix Guinardó i adequació de l'entorn: actuació acabada.

Al gener del 2010 el Casal compta amb 2.401 socis i sòcies.

Es realitzen 48 tallers, a més d'altres activitats socials i culturals adreçades a la gent gran, així com activitats intergeneracionals.

També acull una de les Aules d'Extensió Universitària, adscrites a la UAB: associació sociocultural que té com a objectiu la promoció i difusió de la cultura, entre la gent gran, a nivell universitari, mitjançant conferències i activitats complementàries a l'abast de tots els que vulguin ampliar els seus coneixements i participar en activitats socials formatives.

L'acció municipal al barri

- Escola bressol a l'espai de Príncep de Girona-Jovellanos: s'està realitzant el avantprojecte. Actuació depenent del Consorci d'Educació.**
- La remodelació de l'Institut Príncep de Girona inclou una pista poliesportiva i el trasllat de l'Escola d'Adults Torrent d'en Melis.**
- Nou Centre de Serveis Socials al c/ Lepant, 387. Inici de les obres durant el primer semestre de 2010.**

L'acció municipal al barri

- 53 habitatges de lloguer per a joves al c/Encarnació, 179 (INCASOL): actuació acabada.**
- Futura construcció d' un aparcament al c/ Thous, dins la segona fase d'obres de reurbanització de la Ronda del Guinardó. Realització del projecte executiu al llarg del 2010.**
- Construcció de noves pistes de bitlles catalanes al Parc Príncep de Girona: previsió d'incloure al projecte de remodelació del Parc.**

Punts febles del barri

- El barri ha estat durant els últims anys territorialment dividit. El viaducte ha estat una barrera urbanística que ha donat lloc a barreres comunicatives entre les dues zones del barri.
- Actualment època complexa quant a la mobilitat degut a la gran quantitat d'obres a l'espai públic.

Punts febles del barri

- L'orografia del barri condiciona aspectes importants de la vida dels seus habitants, sobretot a nivell de mobilitat.
- Caldria replantejar la mobilitat interna del barri per tal de facilitar l'apropament del veïnat als serveis més allunyats (salut, educatius, socials...)

Punts febles del barri

- **Barri amb poc espai públic i poca cohesió veïnal. A l'hora de buscar serveis o espais lúdics la gent tendeix a desplaçar-se cap altres zones de la ciutat (Gràcia, Eixample...)**
- **El Centre Cívic, ubicat al barri del Guinardó, s'utilitza pels ciutadans que viuen a la franja més propera al Guinardó. Bona part del veïnat del Baix Guinardó, i sobre tot la gent jove, a l'hora de buscar activitats culturals o de lleure, tenen la tendència a desplaçar-se cap al barri de Gràcia.**
- **Les activitats educatives en el temps de lleure per a infants i adolescents són insuficients al barri, i les que es donen al barri del Guinardó no sempre arriben al col·lectiu juvenil del Baix Guinardó.**

Punts febles del barri

- Al Baix Guinardó es comptabilitzen aproximadament 36 entitats, en general amb poca activitat dintre del barri. Encara que hi ha associacions com l'AVV, amb una forta consolidació, i d'altres com la gent gran, amb una ampla capacitat per aglutinar gent i plantejar activitat. Aquestes dues associacions, amb la incorporació recent d'alguna altra entitat, estan actuant com a interlocutors gairebé únics davant les institucions. Seria interessant la coordinació i creació de xarxes entre entitats afins, i també la promoció i cura de les entitats que fan activitats per a la infància i l'adolescència.
- Aquesta situació del moviment associatiu es torna a repetir amb la xarxa comercial. El comerç de proximitat és abundant i variat, però no existeix cap associació que el representi. Seria important plantejar activitats per tal de promocionar el petit comerç.

Punts febles del barri

- Els Serveis Socials d'Atenció Primària estan ubicats al barri del Guinardó. L'accessibilitat per a la gent gran i/o amb problemes de mobilitat no sempre és fàcil. La nova construcció d'un centre de serveis socials al c/Lepant, millorarà l'accés i l'atenció als ciutadans usuaris del servei.
- A nivell de salut, l'atenció especialitzada està situada fora del barri (Hospital de Sant Pau, CUAP de l'Hospital Dos de Maig, CAP Pare Claret,...)
- Dintre del Baix Guinardó ni n'hi ha Punt Verd fis, el més proper està situat al barri del Guinardó (carrer Mas Casanovas, entrada al pàrquing de l'Hospital de Sant Pau).
- Encara que darrerament s'han fet esforços per urbanitzar grans vies del barri, resten però algunes zones, com és el tram per sobre la ronda del Guinardó, entre carrers Thous i Cartagena (carrers Castillejos, Josep Ciurana i Pere Costa), on manca una urbanització més acurada. Caldria tenir presents aquestes zones de cara a actuacions futures, i replantejar la regulació de la mobilitat i l'aparcament.

Punts forts del barri

- Al Baix Guinardó es concentren bona part dels equips i serveis que donen servei a tot el Districte: Seu del Districte, OAC, Arxiu Municipal, EAIA, EAP..., en aquest sentit, podem considerar el barri com un punt neuràlgic del Districte d'Horta-Guinardó.
- En general, amb bona xarxa d'equipaments públics, propers i accessibles.
- Hi ha força transport públic i grans vies que faciliten la comunicació, especialment amb altres barris i/o ciutat (metro, bus...).
- Diversitat i bona qualitat dels equipaments i activitats per a la gent gran.
- Comerç de proximitat abundant i divers, distribuït per bona part del seu territori.
- Hi ha un nombre important d'entitats i associacions dintre del barri, algunes d'elles amb projecció de ciutat.

Visió general del barri

- **Espai públic actualment en transformació, l'enderroc del viaducte a la Ronda del Guinardó preveu un futur de major integració de tot el territori.**
- **En bona part del seu territori les vivendes i l'espai públic tenen una configuració similar a la de l'Eixample. Amb una marcada diferència orogràfica i estructural a les zones del barri situades per sobre la Ronda del Guinardó. Aquesta diferència també es detecta a nivell urbanístic i de mobilitat entre les zones.**
- **L'obertura i adequació de les zones verdes del barri (Parcs de les Aigües i Jardins Prínceps de Girona) han motivat al veïnat a gaudir de l'espai públic.**
- **La convivència, seguretat i civisme no presenta problemàtiques destacables.**
- **En general, amb bona xarxa d'equipaments públics. Caldria però reforçar l'oferta esportiva i la d'educació en el lleure adreçada a infants i adolescents.**
- **La previsió existent d'apropar els Serveis Socials d'Atenció Primària al barri, suposarà una millora important en la qualitat d'atenció a les persones que necessiten d'aquests serveis.**

Continuarem treballant

- **Pla de futur del barri**
- **Revisió Pla d'equipaments d'Horta-Guinardó 2006-2020**
- **Revisió del Pla d'actuació al barri**
- **Consell de barri: prevista constitució el 18 gener 2010**

